

Izdali svakog četvrtka na c... arku.
Dopisi su vraćeni ako se i... uolijaku.
Nobiljegovalni listovi su naprimaju.
Prodajna s poštarinom stoji 5 for, za soljke 2 for. na godinu.
Razmjerno 1/2, 1/3 i 1/4 za polgodinu.
Ivan carovinski poštarsina.
Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Vlna Frivoja br. 1.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a sloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju.
Pripisana se pisma tiskaju po 5 sv. svaki redak.
Oglasi od 8 rečakah stoje 60 nč, za svaki redak 5 nč; ili u slučaju oplovanja us pogodbe sa upravom.
Novci se šilju poštom, napuštio (sogno postalo) na administraciju „Naša Sloga“.
Ima, prestimo i naj, blišu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se na plaća poštarine, ako se izvama napiše: „Reklamacija“.

Izborno kretanje.

(Porečki kotar). U ovom kotaru u svoje kreće i miče. U občinah, gdje su već do sad pobjedili, radi da bude pobjeda i ovaj put osigurana i mogućnosti još sjajnija. U drugim, u kojih se dosad nisu za izbore zauzeli, zauzimaju se ljudi sada, da nezaostanu za svojim braćom, da ni oni osvijetljaju lice. Protivnici obliče od sela do sela, od kuće do kuće, nobi li kako dobili na svojoj strani ljudi, bud prevarom, bud novcem, bud strašenjem i grožnjom, bud obećivanjem svakojakim; bud takodje oronjenjem naših najboljih muževah i naših najsvjetlijih činstava sa naš brvatski jezik i naš brvatski narod. Al u ovom dosta elabo prelaze i malo dobivaju ljudi, koji bi njim se prodali ili prodali.

Oblasti bi reći, da će raditi kako su i dosad radile. Pošetke toga rada se već nos. Neki e. kr. činovnici pokazali su već nam svoju pristanost, da su naše ljude odpravljali kad su jih pitali za kakav izvid; a kad su njim rekli, da to žele po naputku i želji gospodina Kamalića, tad su njim se odmah pokazali uslužni u svakom obziru.

Občina oprtaljska dolazi prva na red i prije nego li ovi radci u svijet dodju, da će ona obaviti svoj izbor, naime dne 15. t. m. Pripravo su takovo, da je već naka nada na pobjedu, pače stalna, ako se bude zakon vršio i red uzdržavao. Bit će ako Bog da prva pobjeda u ovoj obćini; ljudi su se počeli zauzimati jedva u najnovije vrijeme.

I u obćini versarskoj pripravljaju se naši kako još nisu nikad na sad. Svetlovođani, Gradinci, Fontanci neče da zaostanu za svojom braćom. Oni se stide, da se zadnji put nisu bolje ponikli, pak hoće ovaj put zauzestiti što su onda zamenarili. Išli su u obćinsko glavarstvo, da razgledaju listine. Gospodin načelnik i tajnik su se od početka protivili dati njim je prepisati. Gospodin načelnik da je naricao, da njim je ništa zla učinio, da ako proti njegovu radu rade ili njegovu drugu rade, da rade radi njemu; molio jih je i zaklinjao, nek njemu doma na dan izbora, nek se nečinu za listine ni za ništa; on da bi se skupio ako bi oni pobjedili itd. Nije bilo ništa. Ljudi su htjeli listine prepisati i načelnik, jedan, njim je to dozvolio. Kad su vidjeli, da jih je mnogo izpušteno, poslali su pravodobno reklame i priložili i za porozovne knjižice za dokaz plaćanja poreza, koj njim daju pravo glasa. Bilo je toliko tih knjižica, da su jih nosili na obćinsko glavarstvo u „bisagah“ iz samo jedno porozovne obćine. Dobro su počeli ako Bog da dobro će i dovršiti.

U obćini porečkoj bili su u obćinskom uredu bolji, dali su našim, koji su ih prepisati listine bez ikakvoga prigovora. I tu pak se je vidilo, da su naše listine i mnogo izpušteli iz listina, koji su u posljednjih izbora u listinah bili, pače protivnici su i takovi, koji su posljednjih bili naši izbornici. Nego naši znali su kako učiniti, reklamirali su na dobu, pak su u Boga i držimo stalno, da će si Baderljani, Zbandajci, Vrvarci, Draževići, Foškulinci, Novovršćani, Abvižani i drugi osvjetljati lice kako su već posljednji bili. Oni su već nedaju voditi za nos od našega. Nežele ni nezahitjavaju drugo nego, da se vrati zakon i uzdrži red.

I u višnjanskoj obćini izpuštilo se mnogo naših iz listina, al i tu se je podnosilo reklame. Tu protivnici rado osobito, jer su Kamalić u toj obćini mnogo posjedna, da obećivaju svakom, koji bi njim se

predao, glas. Decolle se je odrekao načelničtva, a na njegovu mjestu je Doll Osto, zagrižen protivnik Hrvata. Postavio da ga je kotarski upravitelj. Nego u komisiji bit će i naši savjetnici, pak će i oni skrbiti, da se zakon nekrati. Birati će se u obćinskoj kući u malenoj dvorani, al ni to neće naše smesti. Naši Višnjanci, sv. Ivanci, sv. Vitalci i Bačvani ponici će se junacki kako i posljednji put.

U motovunskoj obćini bi reći, da naima nepravilnosti, pak će pobjeda biti to lasnija i sjajna, ako ne sjajnija, nego li posljednji put.

Iz Vižinada javljaju nam takodje, da se i tamo naši pripravljaju za predstojeće izbore. U toj obćini gospoduju bezobzirni vižinadski krajolci i Talijanaši prem su u ogromnoj manjini napram našemu izvanjskomuku puku. Nu i tamo počeo se naš kmet buditi to se ovrsto nadamo, da neće proći dugo, to će pitati i on talijansku gospodu za račun njihovog djelovanja. Među prvimi u toj obćini jesu Kasteliraj, koji ustadoše na noge, da skinu talijanski jaram, da se oslobode gospodskog zagravlja. Ervala njim, shlediti ih u tom i drugi naši kmeti one obćine, pak što Bog da i sreća junacka!

Iz Pule. Izbori fiducijara u ovom kotaru odlučeni su ovako:

Izvanjska obćina Pula t. j. sva sela, koja su pod glavarstvom obćine Pule izuzamši grad i njegovu obćinu, birati će u subotu dne 24. oktobra i to u gradu Puli u školekoj dvorani blizu pošte, od 3 do 12 ure jutrom i od 1 do 4 poto po podne.

Okolica Vodnjanska t. j. Roveřari, Filipan, Marćani i Karuica birati će takodje subotu dne 24. oktobra i to od 8 do 12 ure jutrom i od 2 do 4 po podne.

U Barbanu isti dan, t. j. subotu 24. oktobra od 9 u jutro do 1 po podne.

U Kanfanaru ponedjeljak dne 26. oktobra od 9 do 12 ure prijepodne.

U Savićenti isti dan od 9 u jutro do 1 po podne.

U Balah isti dan od 9 do 11 u jutro.

Nadamo se, da će svaki izbornik učiniti svoju dužnost; osobito očekujemo i to punim pravom, da se okolica Pule u svojetoj borbi narodnoj već jedanput onaj obćini. Ako i jesu teško prilike u ovoj obćini, gdje ima i talijanskih sela, ipak naši mogu predobiti, ako u velikom broju dođu na birališće i ako neizdaju svoju vlistu kr.

Iz Pomjana javljaju nam, da njim nije još to poznato kada će se obaviti izbori fiducijara. Ali se za to doznalo za talijanska sloopariju, na koju je pristao obćinski načelnik Gugnaz. Izposlovao je naima nagovoren i puden od koparske gospode, da se neće birati u sjelu obćine, u Pomjanu — kako uvijek do sada — već na kraju obćine u selu Garžon, gdje imado samo par kuća i kamo će lahko sva koparska gospoda. Očito je, da se ide za pareška gospoda. Očito je, da se ide za birati, da se omogućiti dolazak našim biratičim, od kojih će imati nekog i do 3 ure hoda, a da se olahkoti dolazak i opareškim nomirnjakom, koji neimaju nikakva posla sa ovimi izbori. U ostalom nadamo se, da neće niti ta spletkla pomoći Talijanom i njihovim podrepnicem. Očekujemo ho, da naši biratič iz etavo obćine pobrili još u većem broju k izborom, negoli pohrlise zadnji put.

Doznalo se i za drugu sloopariju načelnika Gugnaza, koja ga prikazuju u pravom svietlu. Taj junak imao je odvažnosti birati zadnji dan iz izloženih izbornih listinah 62 naša biraća, a među timi i nekoje bivše fiducijare. Za to bezsravno djelo saznali su međjutim naši biratič te

putom političke oblasti reklamirali svoje pravo. Eto, takovim se oružjem služe naši „poštoni“ Talijani i njihovi prodauci. Sram bilo jedne i druge!

Izbor fiducijara u Miljah obaviti će se u ponedjeljak dne 19. t. m. I tamo se ozbiljno pripravljaju naši na borbu.

Izbor fiducijara u Buzetu obaviti će se dne 21., 22., 23. i 24. t. m. O pobjedi hrvatske stranke naima nikakve dvojbe. Talijanaši miruju kao da naima niti jednoga. Potuđeni su bili do sada tako grdno, da se neufaju niti pokazati se. Tako će se dogoditi i po drugih obćinah listre, gdje još sada kakva šaćica Talijanaša i šarenjaka po turaku pašuje i našega sirtu kmota tlači. Svaka sila do vremena a Bog i njegova pravda na vieke.

Glavna skupščina

„Bratovščine hrvatskih ljudi u Istri“. (Konno.)

Gosp. N. Butković: Pred malo dana imao sam priliku, da razgledam obrtnu školu u Zagrebu. Možete si misliti kakav sam utisak od nje ponosao. Nego namah sam i na to pomislio, da nije ni ona preke noći onakvom postala; morala je i ona prvi svom osauktu biti onako nekakva, kao što je sadašnja naša „Dolavska škola“. Može dakle i naša školica dočekati liepu budućnost, al valja rada i mara. Smjor škole joj dobar, dobro je objaskrljena, nefali joj dakle ništa, nego djakci. Još bi se tomu nekako došlo, al bi trebalo prilidno poštivnost; imalo bi se naima o tom nastojati, da se osnuje neke vrati zavod, gdje bi učenici što jeftinije dobivali hranu i stan. Nu buduć baš nespada na ovo mjesto, da se o tom razpravlja, propuštam za drugu prigodu, a preporučujem predlog g. Mirka Jelušića.

Gosp. dr. Stangor: Shleded gosp. predgovornika imao bih i ja jedan način izdati, naima taj, da tu i obćina ustanovi koju podporuju.

Gosp. Vjekoslav Spinčić: Već ste gospode stvar sa raznih gledišta posmotrili, tako da se zaključak gotovo sam namide. Ja ću samo još u kratko par mojih nadovezti. Kako smo čuli, škola ima svega onim dovoljno djaka; a to nam je prikupiti ne toliko podparami kolike nagovorom i preporučivanjem. Zato su najprije zvani gg. svjedoci i uđiojli. Samo trebaba tu onako obćinito preporučivati, nego uloviti namah ustanovitoga pojedinca, gdje se može suditi, da će biti uspješna. Gleda podpora pako ja sam odlučno proti tomu, da budu samo za stanovite predjole; jer učenik n. pr. iz Moščonica treba isto tako podpore kano i onaj s preko Uške, a u ustanovitom razmjerju treba ju na isti način i domaći polanek. K tomu mi je još ovo iztaknuto. Uzimamo, da je u školi n. pr. deset učenika, koji više manji svi zaslužuju tu blaženju obćinu podporu. Što će se dogoditi? Dobiti će ju dvojeica, a ostali će svi biti nozadovoljni. Neću da sad ovo ni ono predlažem — samo sam htio, da gospodu na ovu okolnost upozorim.

Gosp. dr. Stangor: Ja nebih imao nego opotovati, što sam već kazao. Ponovno Vas molim, da odlučite ne dvoje nego tri podpore po 50 for. barom za sada, dok počnu polaziti učenici a ona strane Uške.

Gosp. Vjekoslav Spinčić: Ja bih još najvolio, da se odlučiti dati u tu vrhlu neku ustanovitu ukupnu svotu n. pr. od 150 for.

Požto su još oclu stvar rekapitulirali gg. tajaik i predjednik, prešlo se na gla-

sovanje, pri čemu bi velikom većinom glasaova primljen predlog g. Mirka Jelušića.

„Bratovščina hrv. ljudi u Istri ustanovljuju za strano učenika na „Dolavske škole“ u Kastvu dvie stalne podpore po 50 for. (petdeset for.) na uživanje kojih daje se prednost djacim s one strane Uške. Ista ujedno odredjuju primjereno pripomoci i domaćim polanznikom. Podpora se izplaćuju u dva semestralna obroka. Nalaže se odboru, da ovu odluku pravodobno putem „Naša Sloga“ objaviti dade.“

Gosp. predjednik: Na dnevnom redu su dalji slobodni predlozi.

Gosp. Mirko Jelušić: Osvjedoditi smo se iz izvješća gg. tajaika i blagajnika, da je društvo i ljetos napredovalo. Napredak ipak nije razmjoran prema prošlogodišnjemu. Društvo je dakle absolutno izvavi napredovalo, doćim relativno je nazadvalo. Gdje je tomu krivnja? Uzroci su tako mnogostrudni, da gotovo onomogućuju svaki odgovor, zato ću radje odgovoriti drugim pitanjem: zašto je ljetos manje proćkja, nego lani? Kako je ljetina sad bolja sad lošija za prirodine, tako je na neki način i ljetina za našu „Bratovščinu“. Nu zato se ipak nesmijemo pusto zanačati na sudbinu, jer mi poljođjelac tako neradi. Tko je ljetos škropio treje, tomu ga nije peronospera ofurila kano drugomu, koji nije škropio. Prema tomu morali bismo i mi nešto uraditi: morali bismo misao na društvo budnom držati; morali bismo svako toliko spružiti kakav članić u ovu ili onu novinu; kada tko društvo podari n. pr. iz Dalmacije, valjalo bi se zahvaliti u kojoj dalmatinskoj novini, i tomu slična; u kratko: morali bismo praviti neke vrati reklam. Moj je dakle predlog ovaj:

„Skupščina „Bratovščine“ hrv. ljudi u Istri apeluje na poztivnost odbora, da izvoli i preko svojo službeno dužnosti nastojati oko širenja i napredka društva.“

Predlog se jednoglasno prima.

Gosp. dr. Stangor: Kako vidim, naima dalnjih predloga. Ja neželim ništa predložiti, nego bih umolio sk. odbor, da se gg. povjerenikom toplo preporučiti, da se za društvo malko više zauzumu. Prije pako nego svršimo, uslobadjam se gg. umoliti, da se izvolu ostati u znak priznanja i zahvalnosti odboru, koji svoju čast toll skrbno i poztivno obnaša.

Skupščinari su dižu ključić: živio odbor!

Gosp. predjednik: Pošto se već izerpio dnevni red, hvalim gospodi na ustrijpljivosti i ozbilžnom sudjelovanju, tu dižom ovu skupščinu uz poziv, da uzliknomo trokratni živio Njegovu Velikanstvu premlistovomu cesaru i kralju Franu Josipu I.

Skupščinari se zanosno odazvaše. Vočina ih osta i dalje na okupu, da u prijateljskom razgovoru i vatrenom nadzraivom dovrše dan.

Razgovor

među Lukom i Mrtinom pol Pijana Novšaćin poročkoj.

Martin: Dobro jutro sused moj. Luka: Dobro jutro ti daj Bože! Martin: Kako je, se nismo odavna vidili?

Luka: Ho, ubago i otolo! Martin: Kako to ubago i otolo? Luka: Pogledaj malo okolo sebe pak doš se brzo povidoditi. Da bi se digli naši otc i iz svetoga Jerolima, koji nisu još ni 80 let zakopani (Dog ih pomiluj i ave ki su tamo) kud bi vidili našu mladež na dolinćini, bi se a livom rukom prokrižili i brzo bi se pod zemlju spravili.

Martin: Mi nesmijemo mrtvo buditi ni mlado auditi, kako govori pučka poslovia.

Luka. Upravo kad smo došli na governor za sveti Jerolim bi doba, da su načini našo groblje, već pati delo započnuta i zapušćeno.

Martin. Nije sigurno bilo i boči u kas, jer kako se govori, da je neki upu-
nija juze 2000 forin, pak zato su
ga će poslali.

Luka. Zašto ga nisi pak tužili?
Martin. Ču da ga tuže kad . . . je
njihova podrepa.

Luka. Heva! i čest talijanskim amir-
stracijam.

Martin. Zetjan bih bia znati da mieli
junta?

Luka. Ča mieli, ter da neznah, da je
morala paziti, da nebi zemaljski kusir
Rigo ki šolad ukra; tako se nemore
brinat za našo komune, pak moraju i
talijanski oderubi živi, zaš je i njih
Bog stvorila.

Martin. Prošli mesec mi se čini, da je
bila litnica baš temu glasovitomu Grgi
Rigo za 82.000 forin.

Luka. Kako je potrošila tolike silne mi-
ljere, kad nije ima nikoga za hraciti,
ko ne sebi i ženu.

Martin. Mani je poviđa jedan čovik, da
onih boči su je mnogo špendulo za
agitacijone u vrmo izbori, da si i na-
dnlje osiguraju jaša i da se je ih
špendulo za „Pro patriu“, da se je
ih priko mora poslalo, da se pomore
dizati monumente s njima Vittorio
Emanuolu, Garibaldi u Grogem.

Luka. Ako bi bilo tomu tako, kako je
i podobno da bude, mi moramo za
stalnno odpriti oči.

Martin. Još govore Talijani, da je Istria
siromasna provincija, a njezin presi-
dente ima 3000 for. plaće na lito,
ašeori po 2500, direktor od kreditno
banke 2500, a kamo su im drugi
incerti, koje imaju kako avokati. Tako
dobulo plaće niimaju u nijednoj drugoj
provinciji. Kozu svi skupa hranimo,
pravedito bi bilo, da svaki jeno malo
ju muzeno, na msto, da nju muzu
sami Porećani i Višnjanci (ima najvi-
še njih impijegati usutra).

Luka. Kakvu korist će nam donesti naša
talijanska škola, za učiteljem Tirocem?

Martin. A vero nikakovu! S njom se
nastoji samo da se omrazi milo od
dragoga, t. j. da dite mrzi svoj ma-
sterinji jezok, zato i svojju majku i
svoga čaku, oni oba dite kad se iz-
narodi.

Luka. Ižeznuti će iz lica zemaljkoga
i ova nepravda.

Martin. A kako da si mi sami pomo-
remo?

Luka. Najprija da se bratski ljubimo,
jer da nije ljubavi svit bi se razpa
kako bačva brez obrudi; da marljivo
delamo, da pametno gospodarimo, da
se u potrebi pomozemo jedan drugoga,
da nepadamo protivniku u šake gdi
si moremo jedana drugomu pomoći,
t. j. da budemo svi za jonega i jedan
za sve, kako i sveto vandjelje govori:
budite svi bratja među sobom.

Martin. Pravo govoriš zaš ako je jena
čeljad velika i bogata pak da su svi
dobri za delo, ali ako nije sloge i
ljubavi u kući, nego nomir i svadja,
do malo sve bogatstvo se razpada i
drugi se a njim ukoriste.

Luka. To je lipo i dobro i tako valja;
nego žalibože naši ljudi se već puti
među sobom razpiru i živu u svadji
za malenkosti, radi čeva dadu se na
avokate, započnu se pravde, za tirati
pravdu se zaduže, a tim si ubijaju
dušu i tlo na msto, da bi se među
sobom pogodili; ali svega toga nobi
smilo biti.

Martin. Govora, da ćemo imati ov mase
izbore za Beč, da se popuni mieto
maloga Tome.

Luka. Sada vidit te se početi kola vrtiti
od jene strane i druge; ali sve jeno
heva! Bogu naš vož gro naprid.

Martin. Meni su rekli nekoli, da nam
je svejedno, da je u Beču jedan ili
drugi, da mi iz toga nimamo nikakovo
koristi.

Luka. Ne, nije svejedno. Dakle zašto
oni svoje milijare špendavaju i napinja
sve svoje sile, nego da posalju u Beč
svoga muža; dakle ono ča je draga
njima, mora biti i nama. Kako ču
da bi nas njihov čovik zugerava, kada
nije našeg roda, našo krvi, ni našoga
jezika, a vrh toga nam je još i pro-
tivnik? Dakako, to naši protivnici go-
voro; ali ti poznah i sam, da tomu
nije tako, jer znamo i sami, da ako
u janu reprezentancu dojdju dva za-
stupnici u sodntu, iz dvih raznih sela,
jedan lipo prikaže svo potrebnno stvari,
koje su za učiniti u selu i di i kad
bi se moglo štakodar zašparati i po-

voćati obično imanje, a drugi samo
sidi i muči, zato kojega biš ti volja?
Martin. Naši protivnici govoro, da smo
prepotent, aroganti, kamo da je ona
sloga i mir, koj je vlada prod 20 lit,
to da neče niš dobra donosi.

Luka. Dakako, oni bi stili, da budemo
mirni kako ovce, kad se ih gonu na
cek. Ča nismo mi valja svi bojša
stvorjenja, jednaki prid Bogom, očrem
i njegovim zakonom? Ter mi ih ne-
pitamo niš od njihovoga nego svoje.
Martin. Kako ču da mi moramo s njima
biti, kad oni nas grde na svaki način
a još vrh tega misle uvik za priko
moraku zemlju, a mi to nimamo ni
na kraj pameti?

Luka. Ter i tamo gospodi dobro gre.
Martin. A mo! Ma sirotu pogibaju od
glada i svake nevolje, ter vero čušaš
ča povidaju oni, ki od tamo dojdju.

Luka. Bi rabilo, da štiješ njihove gazete,
pa biš se još bolje poavidioša kako
nas lipo štiju.

Martin. A ča deš, bačva dajo ono ča
ima.

Luka. Si čuša ča, koga te kandidirati
naši Talijani?

Martin. Sam čuša reči, da onoga stari-
juga Kamalića, zašto ki je bogat, da
veliku šteuru plaća i zato da će gla-
sovati zanj sva Sutivansčina i Moto-
vunčina.

Luka. Ja sve to neverujem niš, jer i
zadnji put su oni glasovali s nami.
A zato što je on bogat to nepomaže
niš. On je bogat za sebe, a ne za
nas; noka glasuju za njega bogataši
ali mi kmeti noćemo.

Martin. Ti preporučavam susedu moj,
da pred sadašnjimi balotacijimi napu-
ćivaš svuda naše ljude, da se nepusto
podkupiti ni pristašiti, jer hvala Bogu
sad se moremo lagnje braniti od duga,
zavotte lita su nam se obrnula na bolje,
samo da nas nobi grad čaka. A još
ti dajem na znanje, da ljudi našo
krvi i mieli u Pulu su učinili „Posa-
jilnicu“ i za najveće potrebe čemo
naš pomoći, ter se nećemo morat
klanjati krunjelom i gospodi kako do
sada.

Luka. Ča ti se vidi, to i ovi put dobiti
paku maloga Tome ljudi?

Martin. Moreš i prisedi!

Luka. Dakle živio!

Martin. Joh meni, da to čuju, va Po-
reću, da si reka živio, valje bi po-
slali žandar po nas.

Luka. O, ja za račun tega se nebojim,
zaš tega zakon nebrani.

Fr. Čuje se, da ču Višnjanke na dan ba-
lotacijoni polivati naše birače vrelm
uljom.

Jur. Ja to težko virujem, a svakako mislim,
da bi bolje učinile kad bi se njim
broskvo zabililo, nego ga na našo bi-
rače polivalo.

Fr. Dog to živi dragi Juro! Znaš ča je
no vovoga?

Jur. Kako rus ovd, da neznam, zaš znaš
da sam bi dugo bolan.

Fr. Ma ko si bi bolan i još patiš, to čuš
valje ozdravit, ko me čuješ.

Jur. Ma dunke daj da čujem.

Fr. Si vidi kada mirakuje?

Jur. Nisam brate.

Fr. Dunke vidiš, da biš bia anke ti priša
koji bot u Labince, biš bi vidi jeno
voto mirakole.

Jur. Dunke ča po svetoga Mateta?

Fr. Znaš, da naš barba Mate je posta voli
Hrvat?

Jur. Ma govori to kojemu tovaru, to ču
tebi vivotat, ma ja ne; ča neznah
kako ga je štimala „baba“ da je „vero
apostolo della nostra fede“ i s onim
u Kaštoliru, ki bi po sili htia tali-
jansku školu?

Fr. Ku neveruješ, dunke pitaj druge. Ma
ja roćem, da je naš čovik, zaš govori
publikamente, da on nije Talijan, ali
da je „Slavo Istriano“ i noka svi koji
su slavni Istriani drže s njim. A znaš
da nobi bia dobar Hrvat, nebi imao
toliko prijatelje među našimi ljudji.
Vidiš kako anka stari Gašparini se
je proobrnia i drži sada sa šiorom.
Ča neznah kakov je bi Gašparini
Hrvat, da su ga naši ljudi votaki za
fiducijara? Da ne bi zna, da je naš
Mato vrli Hrvat, nobi s njim bia.

Jur. Ma dragi moj Frano nebudi nem. Ča
neznah, da to je samo njegova po-
litika, da zašlapi onu, koji malo vide,
malo razume. Znaš da nobi ga „baba“
nikdar štimala kako „vero apostolo
della nostra fede“, kapiš talijanski
a da nobi s njima puhaio u rog. Ali
znaj dobro dragi Frano, da sada gredu
votacijoni za deputato va Beč a brao
će biti komunski votacijoni a naš barba
Mato nobi rada s konja na tovaru.
Znaš, da on dobro vidi, da su danas
i tote počeli kmeti malo viditi i po-
znavat svoj rod, svoju krv; znaš
dobro, da su naši zadnji bot posvuda
dobili a da to i našega barbu jako
peče. Viš, za to sada govori, da je
„Slavo Istriano“, jer zna, da naši
kmeti nerado još čuju niti ko se njima
reče, da su Talijani niti da su Hrvati.
Zato on sada govori, da su svi „Slavi
Istriani“ kako da tobož njima
pokaže da je i on „Slavo“. Ali
Bogu hvala, dragi Frano, da naši ljudi
poznaju dobro, što je naš barba. Ko
se dići „baba“ da je on „vero apo-
stolo della nostra (t. j. njihove)
fede“, mora dobro znati, što je
naš barba; neka si ga dunke drži
ali nobi kmeti će sada znati, što je on i
s kime imadu držat. Samo neka se
domisle, kakove sramote je činila
njegova kumpanja na dan izbora na-
šemu redovniku i drugim našim ljud-
dem kao Korleviću i ču znati, koji je
njihov čovik. Ili neka vide zadnje
anagrafo, kako je on baš svo zapisa
među Talijane, akoprem noznadu niti
jedno riči talijanske. Dunke znaš, ki
nečasti sam sebe, nečasti ni Boga ni
fratra ni popa. Kapiš moj Frano?

Fr. Vero kapim, sad znam dobro, što je
naš barba. Bog to blagoslovila, da si
mi odprl oči.

Jur. Tako pozdravi dragi bot od mene
Labincane i roci njim neka se drža.

Fr. Ma vero ču!

Fr. Ča je istina, da su kod zaunjih izborih
Prematurci se bili prodali za tovarov
žgancet?

Jur. Istina je, tako no Bože!

Fr. A sada se valja neto Taljanom i njio-
vim podprepicam prodavati?

Jur. Valjda neto, ako imaju još zdravih mož-
janah u glavi.

Fr. Blago se prodaje i kupuje, a ljudi no!
Jur. Čuj me kume:
Oj dični Prematurci
Nebudite Poturci!
Nego budite Slavinci,
Mile naše majke stinci!
Neprodavajte se za Judin beč,
Koj šalje talijanski vam Poreč!
Nego kažite Taljanom,
Da metu pred svojju prgom;
Nek se ne padaju u naše posle,
Dapače nek štrigljaju svoje osle!

Fr. Tako je, kume moj, svaki prvi Prama-
tirac neka ledja okrene taljansem i

njihovim ritognjetom, kad počnu oko
njega šarati, lagati, laskati, obećivati
podkupivati.

Jur. Jesli čuja, kume, da su kod zadnjih v-
terjoni u Vodnjanu svi župani na Vo-
njansčini taljansem se bili prodali?

Fr. Ter znaš, da sam čuja, jer ja grem svak
nodidju na samanj u Vodnjau, pak sam
čuja kadi se ljudi spominjaju, da su
prodali Marčanski, Krnički, Filipanski
i roverski.

Jur. Pak ču su ti župani tako gladni i po-
tribni?

Fr. Valjda su, jer su prodali sebe, a hti
su prodati i svoj puk.

Jur. Ču! sramota ih ubika!

Jur. Ču se onu subotu Filipanski kuhar tak
kasno vratiti doma iz Vodnjana?

Fr. Ču ne znaš, da je bio pozvan na ve-
čeruju šedutu ni na konjšji.

Jur. Ma ču su svitovali tomu kuharu i
šeduti?

Fr. Kazali su mu, kako ima zabe loviti i
Filipansčini, Marčani i Prodolu.

Jur. Prudilo mu!

Različite viesti.

Naše prijatelje u zapadnom dielu
Istre, napose iz onih obćinah, u kojih e-
vrše ovog i budućeg čedna izbori, molim
najljudnije, da nam odmah svo dojavu, št
spada na same izbore. Osobito ih pak
molimo, da nam odmah brzojavno dojavu
uspjeh izbora u pojedinih obćinah.

Naši pozor! Iz raznih obćinah Istre,
gdje se pripravljaju naši za izbore i gdje
će biti ljute borbe, jarljaju nam, da s
Talijani groze, da će izazvati nered i nemi-
r ako nebudu mogli predobiti. To će biti p-
svoj prilici istina, jer su tako postupili
kod zadnjih obćinskih izbora u Pompanu
Radi toga upozorujemo na vrijeme političke
oblasti, da strogo paze kod izbora na on-
koji kano izazvati neredo i nomiro, pa
da ih sa izbornog mjesta odstrane. Naši
biračom preporučamo pako, da se nećadu
niđim izazvati, da mirno podnešu i kakov-
pogrdju, u obće, da izbjegavaju sve što bi
moglo dati protivnikom povoda, da izazovu
nemir a tim da postignu svoju pravu svrhu
t. j. da se izbor nomože obaviti. Pozor
dakle oblasti i pozor naši birači!

Bliski fiducijara u političkom poreč-
kom kotaru. Poznato je, da birati fiducijare
ima pravo svaki obćinar izvanjkoga ko-
tara, koji plaća bar 5 for. državoga po-
reza bez nameta. Poznato je nadalje, kako
je u porečkom političkom kotaru mnogo
slučajeva, gdje je više njih vlasnika jedne
kmetšćine, koja plaća više od 5 for. poreza.
Ovo su takozvani konsorti, kojim svako
zajedno pripada jedan glas. Dok konsor-
tisti kod poreznoga ureda sačinjavaju
jednu masu (ditta) i svi ukupno pla-
ćaju porez, to noimaju vrše od jednog-
glasa, ako plaćaju makar 70 for. na go-
dinu. Čujto pako kako se jo u njekojih
obćinah porečkoga kotara postupalo kod
biranja fiducijara mjeseca febrara ove po-
ptue i kako se glasa, da ču se i sad
nogdje postupati. Ako su na primjer i
konsorta i plaćaju ukupno 21 for. poreza
su ova četiri konsorta reklamirali protiv
izbornim listinam zahtjevajući, da se s-
okom od njih dade po jedan glas, jer da
plaća svaki 5 for. Njihovi reklamili bili su
uveličani, prem se ovakvim postupkom očito
vredja zakon. — U drugom slučaju sv-
stupna se ovako. Tri su konsorta i plaćuju
12 for. poreza na godinu. Nije se ih vr-
stilo u listinu, jer da noplada svaki konsort
bar 5 for. Očito proti zakonu, jer je do-
statno, da svi ukupno plaćaju 5 for.

Dobu bi bilo, da se jeduom nađe
tko, koji bi stanovitim osobam razumeti
zakon, da se taj tako nogom negasi.

Talijanski kandidat za carovinske
višće. Mi smo zadnji put, pišući u kandi-
daturi G. markiza Polosini-a — istu učini
se našivo črano, jer si ju inače nemog-
mo predetaviti. Zašto ju epala na niže
grano talijansku stranku u Istri kad nije
među tolikim učenjaci, bogataši i politi-
čari? mogla naš spobojnije osobe, nego ki
je rećoni gospododin. Na samo talijansko
političko državo nemoze da iztakno drug-
njegovo vrlino van tu, da je mlad, da je
bogat i da naši slavio imo. To isto opet
taju talijansko glaslo u Poreču i timi „ri-
linami“ proporcija ga našomu puku. Ali za
Boga, zar može našemu kmetu ikoliko p-
moći mladoč, bogatstvo ili slavno ime s
Polosini-a? Mi mu rado priznajemo sve to
„vrlino“ ali ga uprav on odvrtaćaju od
naših birača, od kmetškoga stališa zapadne
Istre, od stališa, koji treba i koji hoće
Istria miza, izkuznu osobu, čovjeka svoje

Franina i Jurina

Fr. Ma jol' istina, da j' čoviče meso u
Istri mrtvu cinu?

Jur. Tako da se hvati neki duhtorić poroški,
ki ni jako daleko markežu kandidatu,
a i sam markoš kandidat, da se je
jedan put tako izrazia.

Jur. Da j' bia po Francezkoj, po Nimškoj,
po Englezkoj, da j' vidia u obće
mnogo svita, ma da ni nigdi opazia,
da bi bilo tako cino ljudsko meso
kako j' u Istri. Sedamdeset, osam-
deset i više kilo, kako veći ki čovik
peže, da se dobi za sijurin, dva i za
funt oaslskega mesa. Muža dobjie za
sijurin, a za osla da ga pita trideset
sijurina.

Fr. Na žalost bivalo je tako. Ljudi nisu
bili ljudi, prodavali su se za sijurin,
dva i za ovoilko meso. Ma ja mislim,
da se on duhtorić jako vara, ako
mieli, da je i danas tako.

Jur. Čuja sam i ja, da mu to kupovanje
ljudskoga i ponujanje oaslskega mesa
slabo kurti.

Fr. Pak čemo vidit na dan balotacijoni,
čak se prodava i sobo manje cini nego
osla.

Jur. A posli poznat ču se po vonju kada
god bude prolazin.

krvi
velli
Ova
E.
radi
kmo
stiti
dati
hval
dob
svoj
kmo
ga i
24.
ka
mu
je
razp
viču
nog
Tur
cio
60 l
vrta
so o
Pop
pvo
hoo
bun
ter
don
daj
na
slio
nee
toli
nist
nik
due
skil
Kov
nik
oao
bu
tu
se
bez
tom
ima
spo
Ta
pol
dvi
od
drz
odv
su i
nio
glad
da
red
Da
ljen
oda
kom
svu
razu
suo
nom
gost
aari
tra
koj
izb
oba
neg
bud
čilo
poz
vina
o p
ob
in
nek
bud
na
žbat
gov
loga
ra j
koje
glav
upli
toni
so i
grad
post
kod
oat
znit
dva
i s

kvi i jezika, vratna i sposobna, da obnaša liepu čast zastupnika ali i teško bromo i veliku odgovornost pučkoga odabranika. Ova svojstva, pravih vrhlinah zastupnika, g. Polesini-Kamalić absolutno neima, a radi toga on nije niti može biti kandidat kmetakoga stališa, nit mu može itko čestiti i neodvisan iz toga stališa svoj glas dati. Talijansko novine pjevaju do noba hvalospjevu g. Polesini-u kao osobitomu dvočinostielu puka, kao pravomu otcu svojih kmetova. Kolik je on prijatelj siroto kmeta, noka svjedoci sljedeći slučaj, što ga iz 15 broja „Naše Sloge“ protiskavamo.

„Zao njim je, da se ih izplati. Dne 24. prosinca marša dođe kmet B. iz B. ka Kamaliću u Poreč, plati istomu što mu je dugovao i zahtjeva namiru. Kad je Kamalić čuo spomenuti „kvietancu“ razpali se prkosnjorno, skoči iza stola, vidu i sklače rima svom silom zašućujući i zapanjenoga B. kroz vrata van. Turao ga kroz druga i treća vrata, kroz cio hodnik, tu još jedan kriepki kritik proti 60 ljeta u m. B. . . . i pod bok, lupi vratima, da je zatunjala sva palača, i B. se sretno nadjao na ulici na prostom zraku. Popiravši se, da-li su mu sva rebra cijela, pokrpa na c. kr. sud. Tu izpriповeđi sudcu sve, što i kako se je sbilo, ter reče, da hoće svoju namiru. Sudac pozovo po službenom slugi g. Kamaliću, koji dođe, ter učini na sudu kmetu — što ni bito doma — zahtjevanu namiru. Tumačenje daljnijega netroba.“

Interpelacija talijanskih zastupnika na carevinskom vijeću. U jednoj od posljednjih sjednica carevinskoga vijeća podnesli su talijanski zastupnici iz Istre, Bartoli i Rizzi sljedeću interpelaciju na ministru predsjednika grofa Taaffe-a:

1. Jesu li poznati ministru predjedniku silni izgredi i djela nasilja počinjena dne 17. i 18. septembra prigodom občinskoga izbora u Pomjanu i 30. septembra u Kopru, koje su prouzročili pristaše slovenohrvatske stranke u Istri?

2. Kan li gospodin ministar-predjednik pobrinuti se za to, da javni činovnici, osobito pako svećenici i učitelji nebudu u buduću sudjelovali u nezakonitim agitacijama, to da se opetuju-neprijazni događaji i da se osjeđura slobodan izbor svim biračima, bez razlike narodnosti i stranke, a da pri tom nedodje u pogibelj njihov život i imetak?

Tako glasi glasovita interpelacija gospode zastupnika talijanske stranke u Istri. Tako se oto po drugi put u manje od pol godine proslavilo talijanski zastupnici dvije interpelacijama, od kojih je jedna od drugo netemeljitija, smješnjaja, dapače drzovitija. A i hoće se deista dobra doza odvraštosti interpelirati vladu za čine, koje su izazvali sami Talijanci i njihove podrepnice. Prvih dana izbora u Pomjanu išlo je sve gladko i u redu, a kad su uvidili Talijanci, da moraju propasti, izazvali su nemir i nered takav, da se je izbor morao prekinuti. Da negovorimo pristrano ili iz mržnje pozivljemo se na izbornoga komesara koji je oštro osudio nezakonito postupanje talijanske komisije i drzovito izazivanje koparskih smutljivaca. Pak ti ljudi imadu jošće obrna zpozivati nekoga na račun pošto su sami, dotično njihovi istomišljenici, izazvali nemir i počinili izgred? Hoće se deista debelo kožu. Na čast vam bilo krazna gospodu!

Znamenita odluka. Mnogobrojni občnari občine poročke izručili su c. kr. kotarskomu glavarstvu u Poreču molbu, u kojoj su ga molili, da bi naredilo, nek se izbori izbornika za carevinsko vijeće neobve u glavnom mjestu občine u Poreču, nego u kojim selu vani, bud u Zbandaju bud u Baderni. Kotarsko glavarstvo izručilo je molbu načelniku občine u Poreču pozivom na § 28. izbornoga reda za carevinsko vijeće, po kojem da ono odlučuje o danu i uri izbora, a občinski načelnik o prostorijah u kojih se izbor obaviti ima. Dale mu je tako „papa in boka“ opazkom, nek izpta razloge i nek odludi o molbi. Občinski načelnik nebudi lion, odgovara odmah i šalje odgovor na prvo podpisana na molbi, na čestitoga zbandajskoga župana Šimza Radoša U odgovoru kaže načelnik, da je izpitao razloge, ali da ti razlozi ne odgovaraju stanju stvari. Razlozi pako, koje su molitelji iztakli jesu sljedeći: u glavnom mjestu občine u Poreču, da se upliva na birače dopuštenimi i nedopuštenimi sredstvi; da je u duhu zakona, da se izbori obavje gdje izvan grada, pošto gradjanj u gradu biraju, nit imadu kakva posla kod izbora ladanjskih občina; to da kod prvotnih izbora mora doći množnaja osoba u grad, gdje može doći do nesporazumka i nemira. Ti razlozi dakle ne odgovaraju u stanju stvari i teoga da se nemogu uzeti kao dokaz

nuždo, da se izbori obavje izvan glavnoga mjesta.

Dakle neodgovara stanju stvari, kad se tvrdi, da se u gradu upliva na birače dopuštenimi i nedopuštenimi sredstvi? Nezna gospodin načelnik, kako se vabi u kavernu, u pivare, u krčmu, kako se nudja pitko i jtko, kako se daju cigare i novce, kako se nagovara, straši, grozi; trga biračem cedulju iz ruku? Ako nije sliop i gluhi, mogao bi, a po svojoj službi morao bi to sve snati. Nego on se nije zadovoljio tim, da je ispitao razloge i odlučio, kako mu je kotarsko glavarstvo naložilo. On ide i dalje, pak voli, da je nuždo, da se izbori izbornika obavje u glavnom mjestu upravo zato, da se nobi rabilo nedopustiva sredstva i da se nobi počinjalo kriminalnih nasilja, kako se u Istri događaja i kako dokazuju neki novi slučaj kod izbora u ladanjskih mjestih, u kojih mogu agitatori mnogo lakše izazvati težkih nerada. Građdoviti ili glavna mjesta da su u duhu zakona, po samoj naravi, stvorena za izbore kao i za sve znamenitije čine građanskoga života!

Što je nam poznato u najnovije vrijeme obavili su se občinski izbori u ladanjskoj občini pomjanskoj i tu se je dogodilo nerada, koje nemožemo dalje označiti. Na to najbrže je g. načelnik mislio, pošto su rad njih talijanske novine digle cilnu buku. Nit novine nit načelnik nisu opisale tih nerada kako su se sbili, a nit su se dotakli razloga radi kojih su nastali. Četiri podpuna dana tekli su izbori u Pomjanu u posve samostalnom redu. Naredo dogodio se je jedva onda, kad su agitatori iz grada, videći da joj propala njihova stranka, činili obdabivati naše birače i pripušećati izbor u ljude, koji nisu imali nikakva prava glasovanja, kad se u obće počelo gaziti pravo i zakon. Izazivači, prouzročitelji nerada, agitatori bili su stanovnici grada, iz druge občine. Bez stanovnika gradova još se nigdje u Istri nije dogodilo nikakva nerada. A u gradovih izazvali su jih i prouzročivali neizmjerano puta stanovnici gradova, mješajući se nedopuštenimi sredstvi u izbore, koji na nje nit malo nepadaju ili nepadaju na izabranike hrvatskoga puka. Nek se gosp. načelnik samo ajeti, što su u njegovom gradu počinjali njegovi sugrađdani sa hrvatskim zastupnikom god. 1883. i drugih. Nek se ajeti, kako su postupali sa našimi birači godine 1885. i drugda, pak će viditi, da gradovi u Istri nisu prikladni za izbore izbornika ladanjskih občina i da bi se red kod tih izbora mogao uzdržati samo onda, kad bi ladanjske občine birale na ladanju i kad gradjanj nobi nioali gdje se jih nesaje.

Neumjestna zadrživanja. Ovo je svakako najbijaži izraz, što ga možemo upotriebiti na najnovija zadrživanja zagrebačkoga „Obzora“ u našega druga i prijatelja, zastupnika g. Spinčića. To zadrživanje započelo je u rečenom listu prigodom izleta istarskih Hrvat u Zagreb. Zastupnik Spinčić predvodio je naimž tada rečeno izletnike k prvaku stranke prava, to istoga u ime suzemljaka nagovorio. Od tada se on zamjerio gospodi oko „Obzora“ tako, da ga eto već po treći put nepravedno napadaše; „dnom radi spomenutoga nagovora a dva puta zbog izbora dra. Tomaz a Vergottina, dotično radi toga, što taj izbor nebijāše uništen prije nego li je pretkolo 90 dana od dana izbora. Na prvo odvraćamo „Obzora“, da je g. Spinčić svih izletnika iz Istro — osim dvojice. Ako hoće dakle radi toga „Obzor“ križati samo njega, tad neka znado, da mu je treba pripraviti križave i za sve ostale izletnike — osim dvojice. Na drugo i treće zadrživanje odgovaramo „Obzora“, da je zastupnik Spinčić u carevinskom vijeću u Beču prije i za vrijeme uništenja izbora dra. Vergottina-vrio s vlastitu i tito čno svoju zastupničku dužnost. Što je poduzeo i kako je postupao može „Obzor“ doznati od gg. dra. Klaića i dra. Ferijančića, koji su od Hrvata i Slovenaca jedini sjedili u vorklaonjalnom odboru. Izjavje li ova dvojica, da g. Spinčić nije u ovom poslu vrio podpunoma svoju dužnost, tad ćemo pred „Obzora“ kaznu skinitu.

Ovoliko „Obzora“ zbog onih, koji ga u Istri čitaju. Budo li se nadalje zadrživalo ovako u našega zastupnika, koga svaki istarski Hrvat i Slovenac duoboko cioni, štaje i ljudi i a kojim su njegovi drugovi za svaki njegov dosadašnji javni čin posveoma solidarni, tad ćemo i mi — prin nerado — udariti u drugo strano. Nama nije do polemike sa hrvatskimi listovi bilo koje stranke, jer imademo obilno predijeg i ozbiljnijeg posla, nu naći će nas ipak uvijek opravno oni, koji idu za tim,

da poromete uzornu slogu, koja u naših redovnih vlada ili da ocne narodu jednoga od najzaulaznijih mu sinova. Pustite nas dakle u miru, pa ako nam nečete pomoći u teškoj borbi — koja vam bijaše prije izlota najizoljtaniji — bar nepreuzumljito službu talijanskih i vladinih časopisa našega Primorja.

„K naknadnomu izburu“. Pod ovim naslovom donāša boški list „Das Vaterland“ glasilo njemačkog konservativnog plemstva Austrije i u najviših krugovih rado čitani list, u svojem br. 278. od dne 10. t. m. dopise iz Istre, te ga eto nitō radi njegove važnosti do riječi u prevodu donāšamo:

„Stratevne borbe u izvanjskih občinah zapadno Istre, izazvane prošloga proljeća prigodom izbora za carevinsko vijeće, jesu jošće svakomu u živoj pameti, a pokazale su tekak nedavno njihove posljedice u raznih sudbenih razpravah ostaviv za sobom, kao što je naravno, veliku napetost između dviju narodnosti. Opažalo se ipak neku utrudjenost u obih logorih, osobito pako u talijansko-liberalnoj stranki, pošto je uprav ona, usprkos ogromnim usporom, sa dr. Vergottini-em svećeni „fiasco“ doživlja. Usljed toga moglo se je držati, da će se talijansko-liberalna stranka kod-predstojećeg naknadnog izbora postie izigranog Vergottini-a opamitati, te da će postaviti za kandidata umjerenu osobu, koja bi na temelju njezinih načela i pomoćju praktičnog znanja probitaka pokrajine u državnom saboru uspješno zastupala i koje nobi na protivnoj stranki provollik odpor izazvala. Ipak se dogodilo protivno, pošto je političko društvo „Società politica istriana“ nakon poduljeg razpravljanja proglasilo talijanskim kandidatom markiza Benedetta Polesini-a, mladoga muža iz Poreča, koji imado jedva za izbor potrebite godine, kojeg je mržnja proti Slavencima poznata i kojeg težnjo za Italijom idu tako daleko, da se nemari sluziti javno naslovom austrijskog barona, što no ga je njegov otac zadobio kao zemaļjski kapetan Istre, već se rado iztiče kao mletački markiz. Ime Polesini-a vriedi u Istri kao bojni uzvik ne samo medju Slavenci, već takodjer i medju talijanskimi seljaci, koji poznaju vrlo dobro iz vlastitog iskustva gospodstvo i lakomnost poročke gospode, te će biti usljed toga izborna žerba bez dvojbe osobito žestoka. Pogovara se, da je kandidatura Polesini-a trgānska vladā sa zadovoljstvom na znanje uzela, to da se načelnik najmanje stranke u carevinskom vijeću za Polesini-a veoma zauzimlje, da tim u svojoj klub aviozio i mlade krvi ulije. Budo li Polesini proturan valjati će Istru dvojako požaliti. Ne samo radi toga, što bi tada bila zastupana akoro sama talijansko-liberalna strana pokrajine, već i zbog toga, što nobi ta pokrajina radi neizkustva svojih zastupnika imala para. Medjutim ruje se iz Poreča proti slavenskomu svećenstvu i učiteljstvu, kao i proti nepriistranom činovničtvu nečuvonim načelnima, dočim se na pravom mjestu na takovo postupanje neobaziru.“

Političko društvo „Edinost“. Predsjedništvo političkoga društva „Edinost“ pozivlje ovim gg. odborniku i zamjeniku za nedjelju dne 18. t. m. u 10 sati u jutro u prostorije „Delaskega podp. društva“ (Via Molin piccolo br. 1) k redovitoj sjednici, u kojoj će se razpravljati o predstojećih naknadnih izborih za carevinsko vijeće. Molimo svu gospodu pozvanike, da se u podpunom broju k toj važnoj sjednici dostaviti izvole.

Hrvatski proglas talijanske stranke u Istri na hrvatske birače. Iz Puljskine javljaju nam, da je talijanska stranka izdala hrvatski proglas na hrvatske birače u zapadnoj Istri.

Drugo nam je što su tim Talijanci i službeno priznali hrvatski jezik za svu zapadnu Istru. Altroče neima u Istri Hrvata! Na hrvatskoj pučkoj školi u gradu Pazinu raspisan je natječaj za učitelju III. reda s naukovnim hrvatskim jezikom i talijanski kao predmet. Rok za podniet molbe jesu četiri tjedna počom od 9. ovoga mjeseca. Na ovoj školi upisano je već do sada 140 učenika i učenica.

Iz Voloskog pišu nam 10. oktobra. Šetnja do Voloskoga, koju su poduzeli naši domiljanci „Frana i Jurina“, gdje su upoznali one dvie fratke, što na litro krijanec prođavaju, uzimiorila je tarkočeno živce njeko ovdješnje gospode, koja se u razmahlah ovih dana po talijanskih novinah trgānskom „Piccolo della sera“ i nah trgānskom „Variet“ to u izljevh njihovog rodoljubnog žuravta, tako su daloko pošli, da su izgubili „busulu“ i zaboravili budō elementarnija pravila pristojnosti. Budō njeki nezvani brbljavci proglašaju se za čoinioce istine, od koju oni naziru, jer njihovi dopisj akroz su izmišljeni i od glavno do pote lažni, to smo voljni, gospodine uredniče, razjasniti i izložiti pravo

stanjo stvari, a to za volju istine, koju želo saznanj u prvom redu oni, kojih se stvar tiče, a i občinstvo, koje onaj dogodjaj zanima.

Jedno većeri podjose naša dva mladića na šetnju spram Crnikovice i susreše kod njihovih dotičnih kuća gospodjice F. G. i G. S., oni su prošli dalje, a dotično gospodjice ostadoše malo časnova tu, a iz toga kronuše i one pat Crnikovice, premda je bilo već 9 sati i pol odbilo. Naši mladići šetahu mirno pjevajući pod glas hrvatske pjesme, a pomonute gospodjice idjahu za njima kod mladiće no stigoše i prestigoše, uvijek same, tako, da su bile već došle do kuće, u kojoj se nahode poštarke kočije, to se povratice same, a mladići šetahu 20 koradaja odaljoni; gospodjice nato sjedoše na Minakov izd kraj mora. Mladići sjedoše takodjer na isti zid na 80 koradaja daljine od istih, koj su još uvijek same bile. Naši mladići pjevahu i na dalje pod glas, nerekav nikomu ni riječi. U to je priprio g. P. . . . koji se je odmah povratio. Nakon toga gospodjice stadoše ugao trčati, ostadoše mladići i nadalje sjedoše. Kada su se rečeno gospodjice malo udaljile gospodjica F. G. priče vikati „magaroi“ dok su naši mladići jošć uvijek pjevali. Nakon toga, pako je već dosta kasno bilo, uputioše se i mladići kući, to nadjoh gospodjice sjedoše pokraj Stangorove kuće, a kada su mimo njih prolazili, doviku im opet gospodjica F. G. rieč „magaroi“, a mladići joj obećāše, da će joj sutra dan poslati liep oviet na uzdarje.

Ovakvo je bilo, bezimena gospodo, te se uzalud trudilo, da navrneće vodu na svoj mlin, hoćeć mirno i pristojno ponašanje naših mladića priznati kao izazivanje. Mi vam ne zavidjamo, vama tobožnjim silnovom i predstavnikom umišljene latinske neobrazbe, na takovom ponašanju; vama prasto takovo ponašanje uzolichavati, a nama prasto isto prezirati.

Neprisrtni očevlādc.

Iz Pazlnškine nam pišu, da ove godine vrvi mnogo stranaca, da pokupe grozđje i vino tako, da je već akoro sva vino prodano i to uz dosta dobre cione. Poznato je, da ove godine u Francuzkoj vina manjka, jer li nije pirodilo li ga je tuća potukla. Francuzi nabavljaju ga dakle svuda gdje mogu. Na Građdini i Pisančini pokupio je vino trgovac Ružička iz Rieke, koji ga kupuje na račun jedne francuzke trdke; u gradu Pazinu pokupili su ga pako domaći trgovci i Francuzi, što imadu tvornicu šampanjca u Koprnu. Pošto se prave dobri posli to bi dobro bilo, da se narod dađe na racionalnije sudjenje vinove loze, a osobito pako, da se nauči škropiti grozđje sašporom i galicom, a što nije manje važno, da prihrani sada koji novčić za crno dana.

Trži se. Jedan osjeğuravajūći zavod traži jednoga ili dva vestna putujuća zastupnika ili akvizitora za naše južne pokrajine. Uvjeti su vrlo povoljni. Ponudbe neka se šalju uredničtvu našega lista.

Izpod Buja pišu nam 12. t. m. Ovo je, gospodine uredniče, svakako najnesretliji dio naše tužne Istre. Sudboni kotar bujaki je naša velika rana, koja će se vrlo teško zacjeliti. Hrvati i Slovenci ovoga kotara zapušćeni su tako, da je čovjeku nad njima za plakati. Oni su većinom bez svojih svećenika, a učitelji poznaju samo po imenu. Naši protivnici poduzimlju sve moguće, da ovaj dočuti psek posve potalijanje. U mjestu Bujah os vam nabjieniji Talijani što ih u Istri imado, a ovi ucjepljaju neprestanoe u area naših jndnih seljaka mržnju do našega jezika i do svih naših svetinja. Bez svećenika i učitelja svoje krvi i jezika, a pod neprestanim uplivom biesnih bujakih Talijana, nalazimo se mi Slavenci izvan onoga nesretnoga gnjezda u dvojnogom položaju. Ali kad nemožemo naći utjehe i nauku u svojem jeziku u crkvi ni u školi, da bismo bar kod svietkaih oblatnih pravica našli. Bar oni, koji su postavljeni radi puka i koji moraju po prisegi sa svakim jednako običiti ili postupati, imaui bi nam zadovoljiti. Nu kako da to učino kad oni nezrazumiju nas niti mi njih. Kod našega suda u Bujah neima jednu jedino osobu, koja bi nas mogla razumjeti a ipak u i po ta li jansko m popisu bar dvie potine puka našega jezika i naše krvi u ovom sudbenom kotaru. Drugi Bože, kad će biti bolje!

Otvoren list prvostolomu gosp. Gjuricu. Posliučivo biskupu senjskomu i mardruškomu ili krbnavakomu u Senju. Pod tim naslovom upravio je gg. Erasmo Barčić, odvjetnik na Rieci i zastupnik na hrvatskom saboru otvoreno pismo na prvog biskupa senjskoga, kojim upozoruje prvog biskupa na ukidanje hevatke liturgije u

abornoj orkvi na Rieci po novoimenovanom župniku g. Kajetanu Bedini-u.
Pismo to donieti ćemo u cielesti čim nam bude prostor lista dopustio.

Listnica uredništva.

Gosp. „Kozjarna“. Izvolite nam javiti imena spomenute dvojice, da u njih pišemo. Hvala na pripislatom, upotrebiti ćemo. Kako tamo, tamo li se uobi? Udrto dok je željezo vrucio. Bude li se radilo kako valja, morali bismo i tamo uspjeli. Srdacan odzvat!
Gospodu dopisnike molimo opetovano, da se strpe, jer smo odložili svo novije dopise, koji su netižu gorućeg pitanja t. j. predstojećih izbora.

Listnica uprave.

Gosp. I. L. u Santa Rita. Primili smo za Vas od g. N. Cuculića for. 10.14.

Lutrijski brojevi

Dno 10. oktobra.

Boš	90	43	85	8	29
Grac	70	80	68	20	90
Tomešvar	72	38	54	61	65

Dno 14. oktobra.

Brno	29	71	64	20	46
------	----	----	----	----	----

Izložba pokucstva i tapicerije, radionica

ANJELA DELPIN

ulica Torrente br. 32.

Bogat i različit izbor pokucstva uz cijenu neobično niske. — Gospoda iz pokrajine umoljavaju se, da ga izvode posjetiti u slučaju, da bi trebali spomenutih predmeta; svi predmeti izvorni čvrsti pošto su iz vlastite tvornice, te se neboje konkurencija.

Što imade

strojeva

za gospodarstvo i obrt, za domađu i drugu porabu, dobiju se na skladu tvrdko

Živica i druga u Trstu
ulica Zonta br. 5
svo garantirano i jeftino.

Za sada preporuča osobito svoje vijke tiskalnice, mlino, sisaljke itd. Izrađuje vodovode, mlino i ostale strojeve na paru i vodu.

Rečena tvrdka preporuča se sl. obćinstvu za obilate naručbe.

Amerikansko

Odpravništvo putovanja

od 9-18

braće Condrand na Rieci

Via Alessandrina — Kuća Piosch — Zemi sprat.

(Ulaz Viscolo dot Cappuccini)

prođaje uz pravu cijenu bez nikakva nametka putne karte iz RIEKE za

NEW-YORK,

Chicago, Holona, Mo. Keesport, Pittsburg, St. Louis, San Francisco, Wheeling

i za gradove američanskih sjedinjenih država.

To takodjor:

za Rio Janeiro i Santos
za Montevideo i Buenos-Ayres
za Rosario di S. Fè
za Callao, Lima, Valparais i Australiju.

(Družbam snizuje se cijena.)

Put u Ameriku

ZA

NEW-YORK, CHICAGO,
SAN FRANCISCO,
I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE

BUENOS-AYRES,
MONTEVIDEO i ROSARIO
DI SANTA FE.

Izdaje direktne biljete

Mate Pollich
TRST — RIEKA

Piazza Negozianti br. 2. — Riva Szapary
Casa Gorup.

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravu izvrsnoga zdravoga vina, kojega ni moći razložit od pravoga naratnega, pripravom to žu skušano specijl. lista.
Cena 2 kil. (ki sadržujeta za 100 litrov vina) 5 gld. 50 kr. Recopti prilazi se gratis. Jamcim najbolji vepoh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporabja mozo nonadkrjivo esenco za ojačavanje i ganib pijač; ta esenca podeti pijacem prijaton, rezak okus in se dobiva lo pri moni.
Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600-1000 litrov) vstaviš pouk o uporabljanju.

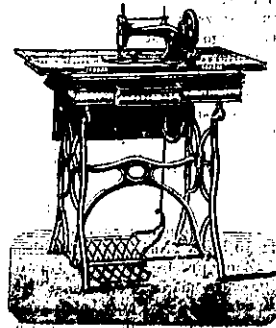
Raznu toh specijalitit ponujam nenkovratno esenco za izdolovanje ruma, konjaka, snih likérov itd najbolje in nonadkrjivo kakovosti Recopti prilagajo se gratis. Ganik franko.

Karl Filip Pollak,
Essenzen-Specialitäten-Fabrik
in PRAG.

20-10 20-20
Ikežo se solidni zastopniki.

Tinktura za želodec,

katoro iz kineško rabarbaro korhlikovcovaga lubja in svilih pomoruntali olupkov pripravja G. PICCOLI, lekar pri angellju v Ljubljani, je moško toda ob enem uplirno, delovanje prebravali organov urejajočo sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja ju izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklonic. Zabojčkil. z 12 stokl. valja gl. 1.80, z 35 stekla., 5 kg. teže, valja gl. 5.20. Poštino plaća naročnik. Po 15 kr. stekleničico rasprodajajo se v velli lekarnah y Trstu, Istri in na Goriskem. 26-16

Petar Braido

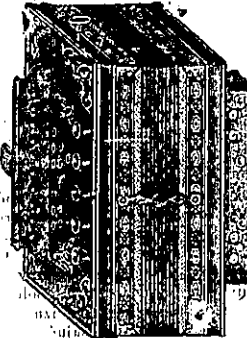
mekanički kovač 25-44

prodava šivao strojeve uz silodec ceno:

Singer obiteljske nove po	for. 36
rodnje	45
Strojovi Titania	65
Howe za krojače i postolare po	88

Jamstvo za 5 godina. Preuzimlje bilo koje naručbe za šivao strojeve to bilo koju radnju mekanički. Prodava strojeve novo i rabljeno.
Ulica: Pozzo bianco. br. 3 u Trstu.

30-28 **Marijaceljske želudačne KAPLJICE**
pripravljuna u lekarni kod angjela kuvara G. Brady-a u Kromeržu (Moravska) jest staro, obco poznato sredstvo, koje okropiljuju djeteljo kod slabe želudačne prbave.
Pravo su samo ouda, ako su prodijeno sa polag otisnutom zaštitnom znamkom i podpisom.
Cijena male bace 40, velike 70 nvč.
Vrat tvornice jest naznačena.
Prodavaju se u svih lekarnah.

Ivan Chero

skladišće i tvornica muzikalnih nastroja sa popravci i zamjenami. Harmoničke strune i nuzgredno.

Citare na izbor od for. 8, 12, 18, 25 i više.
Harmonike na meh od for. 4, 8, 12, 16 i više.
Ustne harmonike od nvč. 10, 20, 30 i više.

Corso br. 39. Trst.

LJEKARNA A. KELER
nasljednici Rondolini
utemeljena godine 1769.
TRST,
Via Riborgo br. 13.
Raspodajao silodec osobitosti: Glasoviti i prave šastre iz Brešije, željezo sa Chinom Malessi. Obično hakalarevo uljo; isto ulje sa jodom i željezom. Elixir Coca okropiljujući i probavljajući. Elixir China proti groznici. Anaterinsku vodu za usta. Tekući sopun proti ozebinam. Obco poznatu vodu katrama i ustrovanja katrama. Kašicia proti potujnim bolestim. Indijsku esencu, ljci proti zuboboli. Ekstrakt Tanmerida sa Anila. Vino sa Olinom poput Marale okropiljujete želudac. Prašak za zube bijeli i različasti. Prašak ciparski bijeli i crveni itd. itd. 25-25
NB. Primaju se naručbe za tuzemstvo uz pogodbe povoljne i uz pouzraće.

Enrico Rovere & Co.
TRST, Via Ponterosso i Via Nuova 14.
SKLADIŠĆE
stakla, porcelane i svietiljka; staklene ploče, jednostavna prozrina. i neprozirna, dvostruke i bojadi-sane. Zrcala u velikom izboru.
Pruzimlje izradbu stakala za zgrade i zimske svietnjake uz cijenu, koje se noplāše konkurencije.
Velik izbor svih staklenih predmeta rabljenih u obitelji, pivarnah itd. itd. Pošiljke ida u pokrajnju bez carine. 22-62

Radionica čilima (Tappoziero)
G. ANTONA BUJASIC-A
ulica Mada Vecchia br. 3 u Trstu
šalje prsto od carine u omotih po čitavoj drkavi pokucstvo, žute, divano (naslonjace), štrancno (vepikuš) uz cijenu, koje izključuju svaku konkurenciju. Uzorko, nacerte i tvar šalje na zahtov bndava. — Sve vrlo krasno i čvrsto. — Naručbe ovršavaju se odmah. 24-24

TVORNICA bambusovog pokucstva
H. Preuer
Trst, Via Geppa br. 2
prizvadžja pokucstvo za kuće i bašade, atazorne i sjajne predmete za najnižu cijenu. 20-20

Singer-ovi šivaći STROJEVI
jesu samo tada IZVORNI ako su prodijeni prilježcom zaštitnom markom.

Najnoviji fabrikat Singera
Manufacturing i Comp. New-Jork jest visokoručni izvorni „IMPROVED“ STROJ

za porabu obitelji i u obrtne svrhe. Bez ladjice, krećući se na ocelnih šiljcih sa vrlo laganim i tihim micanjem, čini 1000 bodaca u jednom času

Dobiva se jedino kod 22-25

G. Neidlinger
Trst, Corso; Palača Salem
Generalni zastupnik za srednju, sjevernu i iztočnu Europu.
Upozoruje se silno na padielane strojeve.

Sve strojeve za gospodarstvo i vinogradarstvo!

Plugove, brane, valjke, strojeve za sisanje, za košnju, za obračanje sena, kajske grablje, tiskalnice za seno, mlatnice, strojeve za vucitbu lokomobile, triere, mlinove za čišćenje žita, strojeve za trebljenje kuruze, Mäckseovel strojeve za rezanje krme, mlinove za drobnu molju, strojeve za rezanje repe, mlinove za voće, tiskalnice za voće, strojeve za tiskavje grozdja i vinske tiskalnice, tiskalnice za masline, strojeve proti peronospori, strojeve za lupljenje voća, spremne za sušenje voća i povrća, vinske sisaljke, spremne za konobu, sisaljke za vodu, okrugle pile, decimalno težulje, težulje za blago, separatore za mlieko, dizaljke za posudje, vrtaći strojeve, samostalno djelujuće tiskalnice krme, prače strojeve, strojeve za čišćenje lana itd.

Sve izvrsno izvedeno. — Jamstvo, ugodni uvjeti za plaćanje, doba pokusa!
Skladišće gospodarskih i vinogradarskih strojeva
Ig. Heller, Beč
II. Fraterstrasse br. 78.
Bogato ilustrovano, od 144 stranica, cioniko u njemačom, talijanskom i slavenskom jeziku šalje se na zahtjev badava i franko. Solidna zastupstva ustrajati će se posvud.
Tiskara Dolenc.